

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

■ ■ CULTURA ■ ■
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ■ ■ MUNCA ■ ■

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România Lei 5
 Afară de România. Coroane 5

PRIETINIA

Doi tineri, prietini ca odinioară Damon și Pythias, mergeau într-o zi de primăvară braț la braț prin o pădure.

— Să căutăm un simbol al prieteniei noastre! zise unul către celalalt. Omul își vede așa de bucuros propria sa viață în vreun simbol al naturei!

— Uite colo iedera, — zise Damon, — cum se învârligă în jurul tânărului stejar! Măreț se înalță arborul în puterea juneței, ca o columnă de templu, înfășurat de tineri și fecioare cu primul frunziș al primăverii. Frageda iedera îl îmbrățișază, ca și cum ar voi să fie una cu el. Fără stejar ea ar zăcea în pulbere!

Tinerii se uitară unul la altul și ziseră: Frumos este simbolul, și plăcut împodobește tânăra verdeață trunchiul

stejarului serios. Aşa poartă şi ridică cel tare pe cel delicat şi slab, înnobilându-se însuşi prin iubire. Aşa purtă nobilul Hercule pe nervosul său braţ nevinovăţia copilărească. Frumoasă unire prietinească! Dar nu este simbolul prieteniei!

Priveşte colo pe deal, viierul leagă viţa de viie împrejurul ulmului. Cuminte însoţire! Arborul vârtos sprijine viţa mlădioasă şi folositoare, ca să pregătească omului cel mai nobil fruct. Aşa ne umpleţi voi paharul cu bucurii. Fiţi binecuvântate, plante folositoare! Dar nu e aceasta o legătură întemeiată de mâna omenească? ziseră tinerii. Scopul ei este câştigul. Apoi viţa de viie, încărcată de struguri, lesne poate rupe ramurile arborului, care o sprijineşte, şi latul său frunziş poate înăbuşi frunzele ulmilor. Frumos este simbolul; este simbolul unirei puterilor omeneşti pentru un folos obştesc. Dar simbolul prieteniei nu este!

Legământul de suflet al prieteniei n'are nimic în cer şi pe pământ, care să-i semene! exclamă tinerii. Ei se aflau în umbra unită a doi stejari tineri, şi priveau la aceşti subţiri dar puternici arbori. Ce măreţe plante! îşi ziseră ei. Rădăcinile lor sunt puternic întreşute, capetele lor se ridică în aceeaşi înălţime către nori. Amândoi, tinzând în sus spre cer, rezistă împreună furtunei; şi când ea îi învinge, ei numai împreună pot cădea. Este aicea simbolul prieteniei noastre? întrebă tinerii. Ei se uitară unul la altul, ochii lor străluceau, şi se îmbrăţişară în umbra vârtosilor stejari.

(Din Parabolele lui Fr. A. Krummacher).

M. STRĂJANU.

AMBROSIE DE BOUFLERS ¹⁾

Ambrosie de Boufflers, născut la Paris în 1734, era nepotul mareşalului cu acelaş nume, unul dintre învingători.

¹⁾ Citeşte: Bufler.

dela Fleurus ¹⁾ și Steinkerque ²⁾). Părinții lui i-au dat dascăli, cari l-au învățat limbile franceză, italiană, engleză și germană. Foarte de timpuriu a fost atras de gustul de a citi: îi plăceau cu deosebire însemnatele fapte războinice, așa încât fiind abia de zece ani, doria să meargă la armată spre a se lupta cu englezii. În sfârșit tatăl și unchiul său se învoiră să-l iea și el nu întârzie a se distinge. Dela primul atac, el se servi de pistolul și sabia cu cari îl armaseră. După ce dete asemenea dovezi de vitejie, unchiul și tatăl său îl îmbrățișară și-l sărutară cu multă dragoste. Micul viteaz eră rănit la mâna stângă, în cornurile pălăriei primise trei gloanțe, iar poalele hainei îi erau ciuruite. «Copile, îi zise tatăl său, ai văzut focul foarte de aproape!» «Dragă tată, răspunse copilul, nu m'am gândit un singur moment la mine, ci numai la bietul meu servitor, care de douăzeci de ori și-a pus viața lui în primejdie, ca să-mi apere pe a mea!... A! fără acest servitor credincios, n'ași avea acum mângâierea să te îmbrățișez pe tine și pe unchiul!...»

Însă gloanțele fură mai nemiloase în bătălia dela Dettingen, pe Main. Înainte de luptă, copilul Boufflers văzând pe tatăl său cuprins de întristare, zise: «Tată, astăzi vom câștiga multă laudă de pe urma bătăliei, iar Englezii o să aibă mult de furcă cu noi!» «Să te audă Dumnezeu, — răspunse tatăl; — cred că lupta are să fie foarte îndârjită; poate că n'o să ne mai vedem în lumea asta, să ne îmbrățișăm, poate pentru cea din urmă oară, și să-ți faci bine datoria».

Tânărul Ambrosie se luptă cu un curagiu minunat, însă o spărtură de bombă de tun îi sfărâmă unul din picioare. Chirurghii declarară că eră nevoie să i-l taie. «Faceți ce o fi mai bine, zise cu veselie copilul-soldat, dacă nu se poate altfel; mai bine să pierd un picior decât capul».

¹⁾ Fleoriu și ²⁾ Ștaincherk.

Înainte de a-i se face operația, scrise mamei lui scrisoarea următoare :

Dragă mamă,

— Îți fac cunoscut că am fost rănit la un picior. Nu-ți ascund știrea, că trebuie cu orice chip să mi se taie. Suferințele ce îndur sunt cu mult mai mari, decât ți-ași putea arăta prin vorbe; însă mă gândesc că durerile mele nu sunt nimic, pe lângă durerea de care vei fi cuprinsă tu, când vei afla această tristă veste. Cred că o să scap cu viață din operația aceasta, însă dacă Dumnezeu va fi orânduit lucrurile altfel, îmi rămâne ca cea de pe urmă a mea mângâiere, să te îmbrățișez prin această scrisoare !

Această scrisoare a unui fiu, care te iubește tot pe atât pe cât te respectă, să fie pentru tine, dragă mamă, o nouă dovadă a drăgăstoasei amintiri și a recunoștinței ce-ți păstrează pentru toate binefacerile ce ai revărsat asupra-mi ! Nu fii întristată, ci fii fără grije, scumpă și iubită mămiță, căci peste puțin o să mă fac sănătos. Arată din parte-mi mii de îmbrățișeri scumpei mele surioare și bunului meu prieten. (Acesta era dascălul său) !»

Acest tânăr erou nu putu să mai trăiască după operația chirurgicală; muri când eră în vârstă de unsprezece ani ! Când eră gata să-și dea cea de pe urmă suflare, zise către tatăl său :

«Dragă tată, nu de viață îmi pare mie rău, ci de tine ! îmi pare rău că nu pot să mai văd pe drăguța mea mămiță și mai mult încă, îmi pare rău că văd bătălia câștigată de Englezi» !...

Așa a murit acest mic erou care, de trăiă, putea ajunge un mare erou ! Așa a zburat dintr'un corp mic, un suflet mare împodobit cu cele mai frumoase și alese simțeminte !...

(După «Les petits patriotes»).

P. PĂNOIU.

FLUERUL FERMECAT

Un copil sărac, de morar, plecă în străinătate, ca să se iscusească mai bine în meșteșugul morăritului. Se obicinuește, că fiecare ucenic, după ce a învățat un meșteșug la un măiestru, să se mai ducă să lucreze și la alți meșteri, pentru că numai astfel poate cunoaște meseria cu temeinicie. Toată averea copilului nostru constă din câțiva gologani. Eră însă cu voe bună și plecă vesel la drum. El ajunsese într-o pădure, unde pase-rile ciripeau vesele și aici începă și el un cântec de veselie și cânta cu ele pe 'ntrecute.

Deodată văză mergând înaintea lui o babă bătrână, cu un coș mare pe spatele ei gârbovit. Coșul era foarte greu, pentru că bătrâna gâfâia din greu sub povara ei. Copilul își ridică căciula, dete bătrânei binețe și întrebă: «Unde mergi cu o sarcină așa de grea?»

— «Colo departe în pădure», răspunse baba.

— «A», zise copilul, «eu văd că nu poți merge mai departe cu coșul, dă-l încoace, ți-l duc eu până acasă».

Zicând acestea îi luă coșul și și-l puse pe spate.

«Acuma», zise el râzând, «arată-mi și drumul».

— «Du-te numai după vârful nasului», zise baba, care mergea șchio-pătând după el. Acum simția și copilul greutatea coșului, pentru că gemea câte-odată, dar cu toate acestea pășia bărbătește înainte.

După ce au mers cât-va timp, zise baba: «eu's ostenită foc, lasă-mă să sar de-asupra pe coș» și, înainte ca copilul să fi răspuns ceva, ea și sări pe coș.

Aceasta însă îi eră prea mult. El se scutură odată din răsputeri, dar bătrâna își încolăci mâinile în jurul grumazului și-i zise: «Innainte! înainte!» Copilul mergea înainte suflând din greu, fără să zică o vorbă, dar nici nu putea zice nimic, pentru-că baba mai îl zugrumă.

În sfârșit ajunseră la o peșteră. Atunci bătrâna strigă: «stăi!», cări jos și luă dela copil coșul din spate. Acesta de-odată se simți ușor ca o pană, de ar fi 'os' în stare să zboare în aer. El întinse bătrânei mâna și-i zise: «Rămâi sănătoasă babă și să știi, că dacă te voiu mai zări vr'odată, de bună-seamă o să mă feresc din calea ta, deși nu mă simt de loc ostenit». — «Bine, bine», răspunse baba, «dar să nu pleci dela mine fără răsplată». Zicând acestea îi dete un fluer de argint.

— «Am auzit, adaușe ea, cum cânti de frumos din gură, de aici înainte poți cânta și din fluer».

Copilul luă fluerul, mulțumi bătrânei pentru el, îl puse în traistă și plecă iarăși cântând.

În curând ajunse la marginea pădurei. Aici întâlni un țăran, mânănd un măgar. Ei, gândi copilul, să încerc odată și cu fluerul, de-atâta cântat mi s'a uscat și gâtul. Luând fluerul din traistă îl puse la gură și începù să cânte. Dar, abia începuse și deodată măgarul se ridică în două picioare, cu picioarele dinainte cuprinse de mijloc pe țăran și amândoi începură să joace. Copilul începù să râdă văzând minunea aceasta și de râs i-a căzut fluerul la pământ; în clipita aceasta și țăranul și măgarul au încetat de jucat. Copilul se gândi: «cu fluerul ăsta pot încă să fiu fericit, că o să mă pricep eu cum să-l folosesc».

Nu peste mult ajunse într'un orășel și trase la un cârciumar, despre care știa, că jupoae pe mușterii. Cerù să-i dea de mâncare și băutură, ce are mai bun, pentru că i era tare foame. După ce a mâncat bine, își scoase fluerul și a început să cânte. Atunci toți cei din casă săriră la joc: cârciumarul, cârciumăreasa, bucătarul, bucătăreasa, servitorii, servitoarele, dimpreună cu toți oaspeții. Copilul cânta mereu, până când întreaga societate căzù jos de obosită. Atunci îl cuprinse un râs nebun și o șterse pe aci 'ncolo.

Mai târziu ajunse într'un loc foarte frumos. Înaintea lui se întindeau grădini și livezi minunate și prin mijlocul lor șerpuiă un pârau limpede ca cristalul. Mergând mai departe, zări o casă frumoasă adumbrită de doi tei mari și lângă ea o morișcă, care se învârtia veselă.

«Ah, — gândi el, — când ar fi toate acestea ale tale, ce fericit ai fi tu!» Într'aceea zări un băiat de țăran pe care-l întrebă: «a cui e casa, moara, grădinile și livezile acestea?» — «Astea toate, răspunse băiatul, sunt ale ciocoiului celui rău, a cărui curte o vezi colo pe deal». «De ce îi zic «ciocoiul cel rău?»» «Ți-o spune numai decăt, răspunse băiatul: d'aceea îi zic rău și zgârcit, fiind-că nici unui muncitor nu-i dă plata cuvenită, ci poruncește de-i bate pe toți, cari cer plată pentru munca lor». — «Ei! gândi feciorul, ciocoiului ăstuia am să-i dau o zdravănă pedeapsă pentru fărădelegile lui». Apoi își puse căciula în cap și grăbi sus la deal.

Chiar când intră pe poartă, îl întâlnește ciocoiul și-l întreabă aspru: «Încotro?» Copilul se închină cu cinste și zise: — «Măria ta, eu caut de lucru!» — «De lucru îți pot da eu destul», răspunse ciocoiul, «du-te în șură și ajută la îmblătit». Copilul se duse în șură, luă un îmblăciu, și începù a îmblăti de răsuna locul. Lucră neîntrerupt până când încetară cu toții, atunci se duse la ciocoi și zise:

— «Acum, Măria ta, mă rog să-mi dai plată». Ciocoiul chemă un servitor și-i zise: «Să-ți aduci biciul cel mare și să numeri băiatului ăstuia douăzeci și cinci!» Servitorul eși să aducă biciul, iar morarul zise: «Măria ta, eu sunt băiat sărac și lucrez bucuros, dăruiește-mi mie

casa și moara din vale, dimpreună cu grădinile și livezile din jurul lor, și să știi, că m'ai făcut omul cel mai fericit de pe pământ».

Ciociul strigă atunci infuriat: «Ți-ai pierdut mințile? acum o să-ți dau cu mâna mea cincizeci de lovituri!» Apoi smulse din mâna servitorului biciul, dar copilul începuse atunci să cânte din fluer și iată că ciociul și sluga se prinseră în brațe și haid la joc. Toți din curte jucau: slugi, slujnice, boi, oi, țapi, găște, rațe, în sfârșit toată lumea.

Câtva timp a mers destul de bine, dar pe urmă strigă ciociul: «încetează de cântat, că-ți dau plata». Copilul însă își făcuse urechea toacă. Ciociul se rugă tot mai tare, până ce în urmă îi făgăduise casa și moara și grădinile și livezile.

Copilul a luat în primire proprietățile câștigate și a trăit o viață îndestulată și fericită, fiindcă era harnic și muncitor. Și mai târziu nici nu i s'a pus nimeni în potrivă, pentru că nimeni n'avea plăcere să joace după fluerul lui.

FETIȚA BOLNAVĂ ȘI FLORILE

Într'un buchet frumos erau legate mai multe floricele adunate de pe câmp și așezate într'un vas prea scump și prea elegant pentru ele, copii modești ai livezilor.

O fetiță drăgălașă și bună mersese departe de oraș ca să culeagă flori de câmp, pentru surioara ei cea bolnavă. — Un drum lung făcuseră florile până aici. Lângă pădurea, unde steteră ele era o liniște și o monotonie așa de mare, ear acum se aflau într'un salon luxos, împodobit cu lucruri scumpe și necunoscute ochișorilor lor. Curioase se uitară ele împrejurul lor. Soarele nu le mai ardea capetele, nu se mai așteptau la o picătură de ploaiă. Aici era recoare și picioarele lor cele mici stăteau într'un vas cu apă proaspătă.

Deodată se ridică o copilă, palidă și slabă întinzând mânuța ei albă și subțire către vas. — «Floricele de câmp!» — șoptiră buzele ei inocente de copil, și le strânse cu drag la inima ei palpitândă. «Ah, cât vă iubesc! Când eram sănătoasă, tot la voi alergam, tot pe câmp mă jucam, ah! ce mult vă iubesc!»

«Ce îți lipsește?» o întrebă Schinteuța, cu gulerul ei alb

ca zăpada. — «Nu știu», răspunse copila încet, nu mă doare nimic, dar mă simt foarte obosită, și nu mai pot să mă scol, ca să merg pe câmpii». — «Nu fi tristă dragă, am venit noi la tine, ca să-ți povestim de câmp și de pădure!» — zise Garofa cea roșă de câmp».

«Da, da!» strigă copila cu bucurie și o rază de lumină strălucea în ochisorii ei obosiți.

«Dar așază-ne puțin pe fereastră», — grăi Romanița, «mie îmi este prea năbușitor aerul aci».

Copila făcuse după placul lor, așa că aerul de primăvară sufla blând peste căpușoarele lor. Aci se simțiau mai bine și îi povestiră multe din patria lor, unde stătura cu puțin timp înainte, libere și vesele, prin livezile verzi și luminoase.

«Acuma nu vă mai las să plecați din odaia mea, o să rămâneți tot la mine!» zise copila cea bolnavă. — «Este adevăr ce spui tu?» o întreabă Veronica (ventriceaua), căreia îi veni dor de câmp și nu mai putea privi fața cea palidă a fetei — «mi-e frică aici!». — «Rămâneți la mine, dragelor mele, cât veți trăi; sorioara mea v'a cules anume pentru mine, eu nu vă mai dau drumul».

Floricelele se uitară speriate unele la altele și ierburile începură să tremure încetinel.

«Să nu vă speriați dragele mele», se rugă copila și cuprinse cu mâinile ei cele albe piciorușele lor gingașe. «Numai odată să dormiți cu mine!» Atunci se mai înveseliră floricelele și începură să povestească toate de D-zeu, de natura cea minunată și de frumusețile primăverii. — Fetița asculta fericită și zâmbind, vocile lor dulci, care îi sunau la urechi ca o muzică cerească.

Atunci sbură un înger înăuntru prin fereastră, — dar nimeni nu l' văzuse, apoi întinse aripile lui ușoare și albe peste copila și floricele și le sărută încet. Totul amuți în odaie și o liniște sfântă domnea pretutindeni. Incet, una după alta, lăsară să le cadă capul pe mânele copilei și încetând cu poveștile lor vesele dormiră toate împreună. — Dar copila nu simți nimic.

Părinții săi având o mare ură în contra tiranilor, care tratau rău pe locuitori, au plecat din Fenicia și se așezară în Milet.

El fu cel d'întâiu care a meritat numele de înțelept, căci a fost fondatorul școalei și începătorul filosofiei, care mai în urmă luă numele de «iònică», după numele țării în care se născuse.

Tales petrecu o parte din viața sa prin dregătorii și după ce ocupă cu vrednicie toate demnitățile în stat, fiind stăpânit de o deosebită dorință de a cunoaște fenomenele din natură, părăsi afacerile publice, și după obiceiul vechilor înțelepți, în urma mai multor călătorii prin Creta și Fenicia, se duse în Egipt unde științele pe atunci erau în floare.

Acolo petrecu mai mulți ani, ocupându-se cu știința și stând în cele mai apropiate legături cu preoții, care posedau cele mai mari cunoștințe și cu chipul acesta află dela dânșii misterele religiunii lor, apoi studiază mai cu deosebire geometria și astronomia, în care se distinse foarte mult. El învață mai în urmă chiar pe învățătorii săi metoda de a măsura exact piramidele Egiptului, care se văd și astăzi.

Tales nu lipsiă niciodată de lângă învățătorii săi. Toate învățăturile și le-a câștigat mai mult prin experiențe și prin profunde meditații asupra lucrurilor din natură.

Acest filosof avea un spirit foarte ager, vorbea puțin și gândea mult; neîngrijia folosul său personal și era foarte însuflețit pentru înălțarea patriei sale.

După întoarcerea sa din Egipt la Milet trăi în mare singurătate și nu se gândea la altceva decât la contemplarea corpurilor cerești. Marea lui dragoste pentru înțelepciune, pentru filosofie, îl făcu să iubească liniștea mai mult decât grijile și neodihna.

Într-o zi trecând niște oameni din Milet pe lângă insula Creta, se învoiră să cumpere dela niște pescari tot ce era să prinză cu mreja, pe care o aruncase în mare. Pescarii trăgând mreaja afară scoaseră și un triped de aur pe care

se zice că Elena, fiica lui Menelau, la întoarcerea sa dela Troia, l-ar fi aruncat în mare, din cauza unei vechi preziceri de care își aduse aminte.

La vederea acelui tripod, străinii și pescarii se luară la ceartă, care din ei au dreptul să stăpânească tripodul. De această ceartă se interesară și câteva orașe, luând unele partea unora, altele al celorlalte.

Fiindcă nu se puteau înțelege în nici un mod, era să se facă chiar un războiu, dar în urmă se învoiră a face cum va hotărî oraculul.

Trimiseră deci la vestitul oracul dela Delfi, pe care întrebându-l li se răspunse, că acel tripod trebuie dat celui d'întâi dintre filosofi.

Atunci numai decât merșeră să-l dea lui Tales, însă el îl trimise lui Bias. Acesta îl trimise și el la altul și acesta la un altul până când cel din urmă îl trimise lui Solon. Solon însă zise că nimeni pe lume nu este mai înțelept decât un zeu: prin urmare tripodul fu trimes la Delfi și se consacră zeului Apollon.

Într'o zi niște tineri desmeteci din Milet îi spuseră că știința lui este nefolositoare, pentru că îl lasă să trăiască în sărăcie.

Tales voi să-le arate că dacă filosofii nu strângeau avuții mari o făceau asta dintr'un curat dispreț pentru bunurile pământești.

Regelui Cres i-a dat sfaturi cum să abată râul Halys. Deasemenea împărți anul în 365 de zile și prevesti întunecimea de soare din anul 585 a. Chr. Tot el a susținut că pământul e rotund.

Să spună că acest filosof, prin observațiunile sale astronomice, ar fi prevăzut că anul avea să fie roditor, și că odată ar fi cumpărat de timpuriu toate roadele măslinilor din împrejurimile Miletului.

Recolta fu în adevăr foarte bogată și Tales trase un profit destul de mare din această întreprindere.

Însă el, fiind un om cu totul lipsit de lăcomia după averi, vesti pe toți negustorii din Milet și le împărți tot folosul câștigat de pe vinderea maslinelor.

Tales obișnuia să mulțumească zeilor pentru trei lucruri: I) Pentru că s'a născut om cu judecată sau cuvântător, iar nu animal; II) că s'a născut bărbat iar nu femei și al III-lea pentru că era elin și nu barbar (străin).

El credea, că lumea se întocmise așa cum o vedem de către o ființă superioară, care nu avea nici început și care nu va avea nici sfârșit.

Tales este cel dintâiu dintre filosofi care susținea că sufletul e nemuritor,

Intr'o zi veni la el un om și-l întrebă dacă oamenii pot ascunde faptele lor înaintea zeilor, Tales îi răspunse: Nici cugetele noastre cele mai ascunse nu pot rămâne necunoscute zeilor.

Tales zicea, că lucrul cel mai mare din lume este locul sau spațiul pentru că el le cuprinde pe toate; că lucrul cel mai tare este necesitatea, căci ea le biruește pe toate; că cel mai iute este spiritul pentru că el într'o clipă străbate universul; că cel mai înțelept este timpul, pentru că el dă pe față toate tainele, și că cel mai dulce și mai plăcut lucru este de a-și împlini dorințele.

El repetă adesea că pentru a vorbi mult nu este lipsă de spirit.

Că omul este dator a-și aduce aminte de o potrivă de prietenii săi, și de cei prezenți și de cei absenți.

Că se cuvine a da ajutor părinților.

Că nimic nu e mai rău de cât a vedea un tiran îmbătrânit la putere.

Că nu se cade a face ceea ce noi criticăm la alții.

Că adevărata fericire constă întru a se bucura de o sănătate perfectă, a avea o avere potrivită și a nu trăi în neștiință.

Acest filosof credea că nimic nu era mai anevoie decât

a se cunoaște omul pe sine. Aceasta îl făcu să propovăduască frumoasa învățătură, care era scrisă în aur pe o tablă și se păstra în templul lui Appolon: *Cunoaște-te pe tine însuși*, și din această cauză este numărat printre cei șapte filosofi ai Greciei antice.

Se spune că la adânci bătrânețe s'a rugat într-o zi de un servitor al său să-l ducă pe o targă de lemn ca să privească luptele în amfiteatru. Priveliștea îi cauză o așa de mare mișcare sufletească în cât muri fără veste acolo privind la lupte.

A trăit 92 ani. Locuitorii Miletului îi făcură o înmormântare pompoasă și mai târziu îi ridicară o statuie,

DUM. C. RUNCANU.

PRE NOCTURNA

PETRECELE

— «Ah! ce bine ne merge! Ah! ce fericiți ne simțim noi, când oamenii dorm noaptea! Dacă n'ar conțeni nici odată cu munca lor, unde ne-ar rămâne noua timp și loc pentru desfătările noastre?» — Așa vorbea un șorice! către greeri și greerii fluerau cu glasul lor puternic, ca să se adune toți cărăbușii și toate goangele, care locuiesc cu o deosebită plăcere în locuințele omenеști.

— «Da, adevăr spui tu» — zise o furnică — «atâta grămezi mari de dulcețuri și de alte bunătăți înghiți oamenii ăștia, de ce să nu avem și noi partea noastră?»

— «Toată ziua mănâncă!» — zise alta — «pentruca să nu ne rămână și nouă măcar o mică fărămitură, scutură prin casă, spală și freacă în toate părțile! Strâng toate rămășițele, le acoper bine și să feresc de noi, ca să nu găsim nimic! Bietele de noi!»

— «Tăceți proastelor, tocmai așa de rău nu trăim noi! Destul, încă prea destul ne rămâne prin toate părțile!» — strigă o babă grasă de libarcă, care tocmai

veneă cu o mare ceată de pușori, la adunarea nocturnă. «Sunt atâți oameni neglijenți și atâtea servitoare leneșe, care ne lasă în toate colțurile câte o fărămitură, varsă câte o picătură, uită să acopere oalele pline cu lapte sau cu alte bunătăți și noi din toate lingem câte nițel. Dar ian ascultați să vă povestesc o poveste frumoasă despre traiul nostru cel vesel și indestulat :»

— «Când se face noapte și oamenii sting luminările din casele lor, atunci noi scoatem binișor boturile și privim cu ochii noștri cei mici și strălucitori printră crăpăturile scândurilor și a zidurilor, unde petrecem peste zi cu familia noastră. Cu dor așteptăm să se facă liniște în casă, căci din toate părțile ne vine un miros dulce. Mai cu seamă în pivniță, în bucătărie și în sufragerie ne merge minunat de bine ! Trebuie deci să fim foarte mulțumitoare oamenilor celor milostivi !»

— «Eu cred că bunul Dumnezeu a creat oamenii numai pentru noi, micile creaturi, ca să putem trăi în fericire și veselie !» — strigă un ștregar mic de pui de libarcă.

— Ah ! numai asta n'o cred !» — șopti un șoricel, — «pe tatăl meu, pentru că în noaptea trecută a ros la o bucățică de slănină, l'au prins și l'au omorât ! Cât s'a văitat și cât a plâns sărmanul, dar de scăpare n'a fost vorbă, Oamenii n'au milă, n'au inimă ! sunt adevărați tirani !»

— «Nu mai vorbi de lucruri triste, — zise din nou puiul de libarcă — eu sunt în totdeauna vesel și sburdalnic și îmi merge bine de tot ! Hai mamă, spune înainte povestea, ca să audă toți, de chefurile și de năzdraveniile noastre !»

— «Ascultați copii începă bătrâna libarcă, când dorm oamenii, atunci începe dreptul și puterea noastră. Dacă ne-ar vedea ce iute ne adunăm, de sigur i-ar cuprinde sila și scârba ! Mii de ființe mici și mari, fiecare își găsește plăcerea sa aici. Sosesc greerii, care sunt lăutarii noștrii la nunți și la petreceri, șoarecii sunt judecătorii, care șad

mândrii, cu mustățile lor cele lungi, la masă și să sfătuesc și dau judecata lor.

Căteii babei, urechelnițele, scolopendrele și alte asemenea lighioane vin în mare număr, căci și ei iubesc, tot ca și noi, umezeala și grăsimile, din vasele nespălate.

Ce-am mai răs într'o noapte! O armată întreagă de furnici intraseră într'o oală cu miere și nici una n'a mai putut ieși; toți și-au găsit aci o moarte dulce! Mult se supără oamenii de astfel de glume. Sau dacă se uită vr'un șoricel prea adânc într'o oală, neacoperită, cu lapte și cade înăuntru. A doua zi, ce mai ceartă mănâncă biata servitoare și ce rău îmi pare, când o aud suspinând, din pitu-lușul meu. Atunci mă hotărâsc, drept răsplată, că în noaptea viitoare să-i dau binișor o dulce sărutare. Noi avem o casă într'o grădină mare, acolo este societatea mult mai aleasă decât în casele cele mici, din străzile înguste. Tot felul de musafiri vin la noi, tot soiul de cărăbuși și de alte insecte, care caută să petreacă în locuințele oamenilor».

Povestea ta este prea frumoasă și am să o spun la toți prietenii mei, ca să fim mai mulți și alaiul mai mare!

«Așa să faci, grierică dragă, îmi place de tine căci ești vesel, cânti frumos și sări ca un nebun. Vino la noapte, să facem o petrecere, cum nu s'a mai pomenit în lume! Pentru noi, miclele creațiuni, este o adevărată fericire, că avem mai multe picioare decât oamenii cei mari și putem să alergăm mai iute, când ne amenință vr'o primejdie!»

«Dar, veți întreba dragi copii de unde am aflat eu această poveste despre baba libarcă?»

Uite într'o bună dimineată mi-a povestit'o pisicuța mea, care nu putea dormi toată noaptea de gălăgia lighioanelor.

Servitoarea lăsase iarăși vasele nespălate, așa că mii de musafiri nepoftiți au petrecut în bucătăria mea. Am răs la început, dar la sfârșit mi-a fost groază și m'am hotărât să nimicesc această societate scârboasă, din casa mea. În sara viitoare am stâns toate lumânările și după câțva timp am

intrat repede cu o lumânare aprinsă din nou în bucătărie dar ce-mi văzură ochii mei ! Cete de nenumărate lighioane, cari se grăbeau, simțind lumina, să se ascundă prin toate colțurile. Pisica mea, a spus adevăr. De atunci, nici odată n'au mai rămas vasele murdare peste noapte. Toate crăpăturile prin pereți și podele le-am umplut mai întâi cu praf de insecte și apoi le-am închis cu var. Așa am stârpit nepoftiții musafiri, care s'au dus în alt loc unde au mai multă liniște. De sigur s'au supărat, dar eu sunt foarte veselă, că nu mai văd nici una din aceste ființe necurate.

Știți dragi copii, ce ne-a spus bunul meu învățător, când eram la școală ? Ne-a spus, că Dumnezeu a creat ființele aceste mici și supărătoare, pentru ca să avem în totdeauna grijă, să ținem locuințele și corpul nostru curat căci altfel sănătatea noastră ar fi în pericol.

TUȘA TILDA.

UN RAMAȘAG

- Mă prind că da, zisei eu.
- Mă prind că nu, răspunse vărul meu.
- Ai să vezi tu.
- N'am să te las să faci așa nebunie.
- Câtă grijă !... Zi mai bine că vrei să mă împedici să mă urc pe vârful ăsta, pentru că ți-e rușine ca o fată să facă ceea ce tu nu ești în stare să faci.
- Eu nu sunt în stare ? ha ! ha ! ha ! m'aș urcă și mai sus, dacă aș vrea.
- Haida de ! un urs ca tine !
- Aceste cuvinte loviră pe Costică drept în față ca un biciu.
- Ei bine, pe ce te prinzi ? adăugă el furios mai roșu decât un mac.
- Pe nimic, nu vreau să pățești ceva ; nu zău, tu nu ești făcut să te urci pe munți.
- Crezi ! ei bine, sunt așa de încredințat că am să câștig încât pentru nimicul tău, mă prind pe moneda mea de cinci lei, pe care mi-a dat-o tata.
- Uite un rămașag care-mi place ! răspunse ea batjocoritoare, știu

că o să-ți meargă bine dacă o să câștigi, lucru ce mirare însă de ne-crezut.

Fără să mai răspundă ceva Costică se desbracă de haina, care l-ar fi putut împedica și armat de o bătă mare, începui să urce stâncile prăpăstioase.

— Vrei să te lauzi, zisei eu batjocoritor spre a-l face și mai dârz ; dar n'ai să mergi până la capăt.

Departe de a bănuî cursa, el se opri ca să-mi spuie :

— Pentru-că fetele nu sunt de bună credință, — am să hotărâsc durata urcușului meu — și adăugă arătându-mi un buchet de flori albe ca zăpada — vrei să fie al tău buchetul acela de albumelă care spân-zură deasupra prăpastiei ?

— Bine, vreau și ai să mi-l asvârli de acolo, așa am să știu că nu m'ai înșelat.

— Ne-am înțeles.

Izbândiam, șiretenia mea reușise pe deplin căci — mărturisesc — n'aveam deloc poftă să mă cațăr pe vârfurile munților unde ne duse-seră părinții să petrecem câteva săptămâni din vacanța mare ; dar aveam dorința nebună să am câteva flori de acelea mici și nobile care se cheamă albumela sau floarea Reginei, care au forma unei stele și par a fi făcute din zăpadă strălucitoare.

Din nefericire, ca și cum s'ar pune la adăpost de mâna nimicitoare a omului, ele nu cresc decât în locuri unde nu poți ajunge ușor ; le place să-și desvăluie corolele lor catifelte, pe stâncile cele mai sterpe. Așa că, cu părerea de rău de a nu ajunge la ele, dorința mea de a le avea creștea din ce în ce mai mult.

În loc de a mă gândi la un șiretlic, aș fi putut să rog pe văru-meu să-mi culeagă câteva ; însă el eră puțin cavalier și mai ales nu-i plăcea să facă exerciții și să se obosească.

Grăsimea lui, de care adesea îmi băteam joc, îl făcea trândav și leneș. Trebuia să-l atac la partea lui slabă, care eră vanitatea și încă-pățânarea. Eră de ajuns să-i spui că nu e în stare să facă un lucru pentru care nu l-ai fi putut hotărî cu nici o rugăciune, îndată însă ce-l contraziceai făcea cu ușurință.

Ah ! știam eu cine mi-eră Costică, cu care trăiam de altfel cam cu cânele cu pisica, deși nu ne puteam lipsi unul de altul.

Prin urmare îmi părea bine că în curând voi putea avea albumela frumoasă pe care o voi păstra-o și voi arăta-o ca trofeu din călătoria mea, la întoarcere, amicelor mele, care nu văzuseră decât de cele artificiale, făcute din pânză ordinară și împodobind pălăriile noastre.

Îmi făcusem chiar planul să le povestesc următoarea legendă poetică :

peșteri sau spațuri goale, că pe scoarța cea tare, formată din pământ negru lut, fel de fel de petre, mai este și o cantitate foarte mare de apă, în râuri, lacuri, mări și oceane iar sub scoarța cea solidă se găsește o parte lcidă și ferbinte.

Prin urmare vom trebui să adâncim mintea noastră în studiul pământului, — lucru de care s'au ocupat și se ocupă mulți învățați adică geologii și astronomii.

În urma astorfel de studii îndelungate și migăloase s'a găsit că globul nostru pământesc are o greutate de unsprezece trilioane kilograme.

N. B.

„DIN POVEȘTILE LUI MOȘ DUMITRU“

SERGEANTUL „MUSTAȚĂ“

Sunt de două zile în satul meu natal, sat mare și frumos, așezat mai sus nițel de locul unde se varsă Trotușul în Siret.

Când am văzut încă odată locul unde m'am născut, unde pentru prima oară am văzut lumina zilei și am zis cuvântul atât de dulce... cuvântul «mamă», am fost cuprins de fiori. iar inima a început să-mi bată mai repede.

Toate amintirile copilărești îmi veniră iarăși în minte, precum și acele seri, când cu toți ascultam poveștile lui Moș Dumitru. Și acum parcă'l văd : înalt, puțin cocoșat sub greutatea celor șaptezeci de ani, pe care îi ducea în spinare, barba și părul ninse din cauza necazurilor prin care a trecut. Cu toiagul lui, mergând pe cărare printre grâne spre pădure, avea înfățișarea unui pustnic. Toată vara ședea sub teiul din grădină, dregând câte ceva din uneltele fiului său, iar seara ne adunam împrejurul lui și ascultam cu drag poveștile lui pline de farmec.

Toți ne ieșiseră înainte, numai el nu. Unde eră ? ne pu-

neam fiecare această întrebare. În urmă ne spuse Catinca lui Ion, acestea :

«El e la vie, trebuie să vină, a cumpărat-o acum un an dela Safta lui Niță... căci a murit sărmanul și a vândut via, că n'avea cu ce să'l îngroape... Aci tăcù, căci se auzise intrând un car în curte.

— Hei !... dar când ați venit ? întrebă cumpărătorul viei Saftai.

— Acum au venit, și vrea, să te vadă, s'au mirat, când le-am spus, că ți-ai cumpărat vie,—răspunse Catrina lui Ioan.

— Păi... ce eră să fac... am văzut că'i chilipir și am luat-o ! zise tata lui Filip, apoi văzând, că tăcem, urmă mai departe :

— Stați mult pe la noi ?

— Vr'o lună, răspunse mama.

Trecură vreo câteva minute în tăcere, Moș Dumitru văzând, că nu vorbim, intră în casă și ne chiamă la masă. Tot în timpul mesei am stat de vorbă și de râs. La sfârșitul mesei, ne rugărăm de el, să ne spuie vr'o poveste de-ale lui, de cele pline de haz. Dregându-și glasul Moș Dumitru ne spuse următoarea poveste, pe care v'o spun și vouă.

«Eră prin luna Ianuarie, anul nu-mi mai aduc aminte, căci e multă vreme, a trecut multă apă pe gărlă, multă lume tânără a îmbătrânit, iar bătrânii după atunci s'au prăpădit.

«Eră frig de pocneau pietrele și lemnele, zăpada mare căzută se asemena cu un covor alb din piele de căprioară argintată și care sclikea la razele felinarelor ; iar sub picioarele trecătorilor grăbiți scârțâia zăpada cu un zgomot plăcut auzului.

Pe stradele principale ale Iașului nu puteai să treci după un trotuar pe altul din pricina șirului de sănii neîntrerupt, care se duceau și se înapoiau dela Copou, unde lumea făcea plimbări de plăcere, timpul serii fiind foarte frumos. Cerul senin și gerul uscat ți făcea o plăcere să eși și să te plimbi.

«Eșit în stradă nu auzai decât un zgomot surd de zurgălăi dela cai, sbieretele muscalilor, pocnetul biuciuștei, scârțâitul ghetelor... vedeai câte o cască gură mergând iute și uitându-se în altă parte se isbea de vr'un felinar.... pe altul îl vedeai alunecând după trotuar, iar altul cu capul înfundat în blană, de deabia i se vedeau ochii, te isbea în piept de igneai, 'ți zicea pardon și trecea mai departe ; sau începea a bombăni, dacă eră mai ciudos.

«Pe la răspântiile și colțurile stradelor erau lipite pe ziduri niște afișe mari albastre, cât ușa. La mijlocul acestor afișe eră zugrăvit cu culori un măgar ; iar conținutul afișului eră următorul : «Mare reprezentație de circ, numai pentru un scurt timp, sub direcțiunea d-lui Eduard Julie, cel mai mare dresător de animale din toată lumea, dă și un premiu de 3000 lei aceluia dintre spectatori, care va putea călări un măgar trecând manejul cel puțin de două ori. In aceasta seară va călări măgarul D-l sergent Mustață».

Dintre trecători care mai de care se opreau și citeau afișele apoi se îndreptau spre măidanul unde eră așezat cercul construit din lemn. Toată lumea se îngrămădea spre a-și apuca bilete de intrare, dar mai cu seamă militarii dela soldat până la oficerii cei mai înalți, ca să vadă de curiozitate vitejia d-lui Mustață, care trebuia să călărească măgărușul.

Domnul Mustață era un bărbat între 35—40 ani, înalt și bine făcut, cu o musculatură de fer și bun călăreț. Dânsul își făcea socoteala, că dacă poate călări caii cei mai năvăși, cum să nu poată călări un mic măgăruș, care, dacă l-ai fi cântărit, n'ar fi avut nici a treia parte din greutatea unui cal milităresc. Mai ales că își pusese și pinteni. Nu știu el să strângă pe măgăruș și să-l facă să-l călărească vrând nevrând ? Nici nu-i venea a crede, și nu-și putea închipui alt ceva.

Așa că Domnul Mustață dela prima reprezentație văzând afișul și ficsând și pe măgăruș, când îl călărea franțuzul în manej, știindu-și puterile și meșteșugul de călărie, îi fierbea

ângele într'însul și numai-decât se duse la directorul cercului și îi spuse, că la o doua reprezentație, va călări dânsul măgărușul, nu doar că se gândea la premiul de 3000 lei, dar se gândea să salveze onoarea militară. Adică ce, un măgăruș franțuzesc să nu-l poată călări nici un român și mai ales un militar?... asta ar fi fost rușine.

Zis și făcut. Se duse la franțuz și i spuse că e hotărât să călărească măgarul. Francezul îl primi cu zâmbetul pe buze, știind bine, de ce este capabil măgărușul.

A doua zi la reprezentație, lumea se ducea în număr mare, ca să vază triumful sergentului Mustăță. Lojile erau pline, stalurile și galeriile, iar cei ce nu aveau loc stăteau pe afară și se certau unii cu alții pentru un locușor cât de mic. Toți așteptau cu nerăbdare începerea reprezentației. Orele erau 8^{1/2}, lămpile toate aprinse răspândeau o lumină feerică. Orchestra își acordă instrumentele, iar un clown aranjă nisipul din manejul cercului. La orele 9 fără un sfert... se aude primul clopoțel. La galerie, în loji și prin staluri, începură tropăiturile și baterile în palme, ciocăniturile cu bastoanele și săbii, fiind-că spectatorii nu mai puteau răbda. În fine la ora 9, apare francezul cu jocheii și cu 8 cai negri, iar publicul aplaudă furtunos. Făcură cu ei niște figuri foarte frumoase, figuri de gimnastică; iar clownii săreau unul după altul de a tumba în iuțeala fugei cailor, săriau prin niște cercuri de hârtie și după fiecare figură, bine executată, zgomotul și aplauzele publicului nu se mai sfârșeau.

La un semnal dat din biciu de către directorul cercului, caii se retrag singuri din manej, iar francezul cu ei, salutând în dreapta și în stânga.

Acuma venea rândul măgărușului sau mai bine zis al sergentului Mustăță. Inimile tuturor așteptau cu nerăbdare și li se părea un an trecerea celor cinci minute. Atențiune... țâr... țâr... țâr... întâiul clopoțel, apoi al doilea și al treilea, la intervale mici. Ușa se deschide și franțuzul intră, în alt costum, călare pe măgăruș, cu șea frumoasă, frâu de mă-

tase, cu fel de fel de zorzoane de toate culorile, pe la urechi și pe la coadă; călărește cu dânsul de câte-va ori prin manej, făcând fel de fel de galopuri înaintea și înapoi și publicul văzându-l așa de mic și plin de draci și de șireclhuri, aplaudau de-i dureau palmele și râdeau de li se strâmbă fălcile.

La un moment dat francezul se oprește, descalecă și dă într'un mod foarte grațios, frâul de mătase al măgarului, sergentului Mustăță. Acesta, în pas milităresc mulțumește franțuzului, apucă frânele măgărușului și dintr'o singură mișcare l-a și încălecat. Publicul aplaudă și se auză câte-va strigăte de: bravo! bravo! — Francezul stă la o parte și zâmbea.

În fine sergentul își răsucesce mustața, strânge măgărușul în frâu, îi înfige pintenii în burtă, îl opintește de câteva ori, dar măgărușul se face ghem, cât un ariciu, sub colosul Mustăță, și nu pornește din loc nici mort. Sergentul îl silește din nou, dar măgarul din cauza pintenilor începuse să zbiere, se culcă jos, sergentul rămânând în picioare. Atunci se auzi un zgomot mare, unii râdeau, alții aplaudau măgarul sau nereușita sergentului ear alții fluerau. În fine se făcu un zgomot nemaipomenit și un haz nemaiauzit. Sergentul Mustăță rămas rușinat se adresează spre loje către colonel zicând:

«Să fie al dracului de măgar, Domnule Colonel, ăsta-i ucigă-l crucea», mai al naibi ca iapa mea, cari când îi bag pintenii se lungește la mers și nu mai poate zice nimic, ăsta din contră se face ghem și mai și zbiară.... ptiu bată-te sfântul de lighioană», și întorcându-se către măgar îl scuipă în bot.

În timpul acesta franțuzul își răsucesc mustața cu mulțumire, iar Mustăță se retrase în hohotul publicului, goșgogeami-te sergent să fie rămas de un măgar!!

Se mai făcură câteva figuri, iar când reprezentația se termină, ceasornicul dela Mitropolie bătea ora 12.

Aci moș Dumitru se opri, căci isprăvisese povestea. Cea-sornicul din părete sună și el ora 11, noi mulțumirăm lui moș Dumitru, și plecarăm mulțumiți de cele ce auzirăm.

TOMESCU D. DUMITRU.

NOSTIMADE DE-ALE ELEVILOR

Adunate din orele de curs sau din lucrări în scris

ȘTIINȚELE NATURALE.

Multe maimuțe au răul obicei de a roade coaja arborilor și de aceea sunt stricăcioase.

*

Hrana acestui animal constă din deosebite insecte, precum șoareci, melci și altele.

*

Ursul negru de America se numește altmintea și garibaldi (baribal).

*

Urechile vulpei sunt scurte, de asemenea și ochii.

*

Măgarul este folositor omului pentru strigătul său și pentru urechile lui cele lungi.

*

PROFESORUL. — Care animale samănă mai mult cu caprele ?

ELEVUL. — Căpriorul.

*

Ursul furnicar se nutrește și cu eremiți (termiți).

*

Barza are picioarele așa de lungi, că ajung dela corp până la pământ.

FIZICA ȘI CHIMIA.

Platina se întrebuințează la aurirea parafulegerilor.

*

Stradele evaporează vara mai răpede ca iarna.

*

Cel dintâi termometru a fost făcut de Thermometron.

*

Galilei a construit cel dintâiu termometru a lui Celsius.

*

Numirea de «Magnet» vine dela numele ciobanului Magnes, căruia i se lipise opincele de muntele Ida.

*

Butelia de Leida a fost inventată de profesorul Leiden.

*

PROFESORUL. — Pentru ce luminează soarele?

ELEVUL. — Pentru că e nesfârșit de mare.

MATEMATICĂ.

PROFESORUL. — (întreabă pe un gimnasiast de 13 ani). De câți ani vei fi tu peste 20 de ani?

ELEVUL. — De 260 ani?

PROFESORUL. — De ce?

ELEVUL. — Fiindcă de 20 ori 13 este tocmai 260.

MIRMAR.

FELURITE

În timp de 4 ani (1900—1904) au căzut în India jertfă tigrilor 4000 de oameni și o mulțime de vite. În 1907 tigri au omorât 1966 persoane. Guvernul indian a plătit în anii din urmă, pentru omorîrea acestor fiare sălbatice vr'o 225.000 lei. Totuși numărul fiarelor nu scade, căci au încă destule locuri de scăpare în Deșerturile din Bengal și din India medie și sudică.

* * *

Pentru ca să se cunoască cât mai bine viața ce au dus și obiceiurile ce aveau oamenii din antichitate și despre cari ne învață istoria deosebitelor popoare, învățații au început, încă de câteva zeci de ani, săpături, făcute cu chibzuință, la vechile orașe, ce nu mai există decât în ruine, acoperite de pământ, de vegetație, de nămolul râurilor din apropierea lor, de nisipul dus de vânturi sau de păduri. Astfel s'au desgropt vechiul oraș al Troiei, Babilonul, Ninive și altele. Acuma de curând s'au făcut săpături pe locul unde fusese odinioară cetatea Ierihonului. S'au desgropt întăriturile vechiului oraș și o mare parte din interiorul lui, s'au găsit numeroase obiecte de pământ, s'a dat de rămășițele palatului de iarnă al regelui Irod, ș. a.

* * *

Una din cele mai mari și mai prețioase colecțiuni de fluturi o are muzeul de științe naturale din New-York. Ea conține 250.000 de specii de fluturi. Colecțiunea a fost dăruită muzeului de d-rul Strecker și fluturii au fost adunați din toate țările pământului nostru. O altă colecție și mai bogată este a fostului primar de odinioară a Vienei, dr. Caietan Felder.

PETRECERI ȘTIINȚIFICE

Cum poți tăia un pahar cu foarfecile

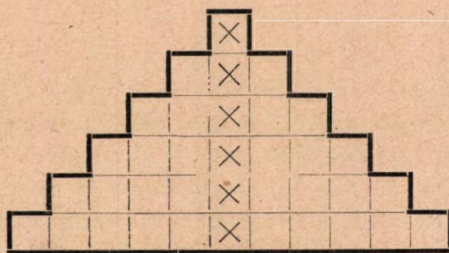
Puteți tăia cu foarfecile un pahar sau un geam de exemplu, tot așa de ușor cum ați tăia o foaie de carton. Tot secretul constă în a cu-fundă într-o găleată cu apă paharul, foarfecile și mânilor. Geamul se tae în linii drepte sau curbe fără spărturi. Aceasta aparține faptului că apa slăbește vibrațiunile foarfecilor și plăcei de sticlă.

Dacă operatorul ar lăsa să iasă din apă cea mai mică parte din foarfeci, vibrațiunea ar fi deajuns pentru a împiedică succesul operațiunei,

Voi întâlni, o știu bine, mulți necredincioși; să încerce însă și se vor convinge. Se mai poate tăia sticlă subțire cu foarfecile și fără a o cu-fundă în apă, acoperind această sticlă cu fâșii de hârtie, bine înțeleiate și lipite în toate direcțiunile. Aceste hârtii, amorteșc, de asemenea, vi-brațiunile și împiedică paharul să se spargă. Cu toate acestea proce-deul găleței cu apă reușește cu siguranță.

FLORIAN D. STĂNCULESCU.

ARITMOGRIF

- O consonantă
- O plantă
- General roman
- Fluviu în Rusia
- Locuitorii unei insule italiene
- Poporul unei religiuni necreștine

Patratele cu X de sus în jos dau numele de botez al unui mare poet român.

MIHAIL GH. ZLOTESCU.

Rezolvările și dezlegările problemelor, aritmogrifelor și șaradelor în Numărul 21.

La Redacția «AMICUL Tinerimei» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI Tinerimei» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PETĂȚEI No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până ce mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtru țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNANTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

„MINERVA” INSTITUT DE ARTE GRAFICE
ȘI EDITURA

B-DUL ACADEMIEI, 3. — EDGAR QUINET, 4. — BUCUREȘTI

A APARUT :

TALMACIRI

DE

ST. O. IOSIF

PREȚUL : LEI 1.50

PE PLAIU

DE

I. CIOCÂRLAN

PREȚUL : LEI 1.50.

De vânzare la toate librăriile din țară

A MICUL
T INERIMEI

R EVISTA
PENTRU
T INERIMEA
S COLARĂ

BUCUREȘTI
INSTITUTUL
GRAFIC
MINERVA

DIRECTOR:
I. MOISIL

La Redacția «AMICUL Tinerimei» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI Tinerimei» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA» București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PIETATEI No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtru țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNAINTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARĂ.

■ ■ CULTURA ■ ■
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ■ ■ MUNCA ■ ■

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România Lei 5

Afară de România. Coroane 5

RAȚA DE AUR

Într'o colibă strâmtă, ședeà odată, pe lavița de lângă foc, un om sărac și bolnav, dimpreună cu nevasta. Amândoi erau foarte necăjiți. Sărăcia li-se vedeà în toate colțurile. În mica lor colibă nu erà nici pat, nici scaun, nici masă. Un snop de paie, împrăștiat într'un unghet, atâta le erà tot patul.

Deodată intră la ei Ionică, un băețandru de vreo cincisprezece ani, și le zise: «Tată dragă și mamă dragă! Până acum n'am fost în stare să câștig chiar nimic; voi merge în orașul cel mai de aproape; acolo poate să am mai mult noroc. Cred, că în opt zile o să mă înapoiez și, de va vrea Dumnezeu, voi câștiga atâta, ca să vă puteți cumpăra un pat. Dacă se va face tata iarăș sănătos, ne va

merge mai bine!» Zicând acestea, le-a strâns mâna și a plecat. Mamă-sa priviă după dânsul suspinând.

Ionică luă drumul către oraș. După ce merse câtva timp întâlni un țăran, care se siliă din toate puterile să-și ridice un car cu fân răsturnat, dar toate erau în zadar. Ionică îi sări într'ajutor. Amândoi, după multă trudă, isbutiră să pună carul în picioare. Bietul Ionică însă își rupsesese întreg pieptărelul. După ce carul a fost pus iarăși pe roate, țăranul se aruncă în vârful carului, plesni caii cu biciul și se cam mai duse, fără să zică, cel puțin, o vorbă de mulțumită lui Ionică,

Acesta plecă mai departe. Abia făcù însă vreo mie de pași, și iară află pe țăran cu carul răsturnat. Ionică iarăși îi sări într'ajutor și amândoi, după multă muncă, puseră din nou carul pe roate. Intr'aceea însă vântul luase căciulița lui Ionică de pe cap și o aruncase în gârlă. El alergă numai decât să-și scoată căciula, dar... ea se cufundă. Ajunse prea târziu. Când se întoarse îndărăt, țăranul cu carul nicăiri! Bietul băiat se alesese cu pieptarul rupt și fără căciulă.

De aici o luă către pădure. Nu trecù însă mult și îi eși înainte un cerșetor, care îi întinse mâna și-i ceru ceva de pomană.

— «Prietine dragă», zise Ionică, «eu însumi n'am nici o lățcae. Tatăl și mama mea sunt în cea mai mare nevoie. Eu umblu să câștig ceva, ca părinții mei să nu moară de foame».

— «Ei» răspunse cerșitorul, «dacă n'ai bani, poți să-mi dai cel puțin o năframă. Iată m'am rănit la mână și am trebuință de o cârpă să mă leg». — Ionică își desfăcù năframa dela gât și o întinse cerșitorului.

— «Mulțumesc!» răspunse cerșitorul. «Tu ești băiat bun. Ca să nu-ți pară rău de binele ce mi-ai făcut, poftim, îți dau un ou și să ai noroc la drum!»

Zicând acestea, plecă mai departe. Ionică își puse oul

în buzunar și zise în sine: «tot e ceva, cu care să-mi astâmpăr foamea. Acum însă trebuie să mă grăbesc ca să ajung în oraș».

După câțva timp, iată că se mișcă ceva în buzunarul lui Ionică. El auzi vorbele:

«Răp, răp, răp, răp,
Du-mă îndărăt.
Răp, răp, răp, răp,
Du-mă îndărăt!»

Ionică băgă mâna în buzunar... oul crăpase și din el cîrpiă un pui de rață de aur, zicând mereu:

«Răp, răp, răp, răp,
Du-mă îndărăt!»

El luă pușorul de rață în mână și zise: «Oho! tare prost ași fi, dacă ași vrea să te duc îndărăt. Tu ești al meu. Acum pricep eu, cerșetorul a fost un vrăjitor!»

Pușorul însă crește în mână lui văzând cu ochii... crește tot mai mare și mai mare, până când se făcî cît o rață de mare.

Ah, gîndi Ionică, pasărea asta frumoasă o pot vinde! El își îndoi pașii și ajunse în curînd la oraș. Aici se duse la un aurar și-l întrebă dacă nu cumpără rața de aur? Aurarul privi cu mirare la rață și șopti nevestesei de lîngă el: «rața e vrednică mai mult ca două mii de leișori». Iar lui Ionică îi zise: «o să-ți dau doi lei noi nouți!» Apoi netezi cu mâna rața pe aripi. Dar cînd vrî să-și tragă mîna înapoi, se lipise de rață așa de tare, de nu se putea desface nici decît. Atunci sări și femeia și apucă pe aurar de mîna, dar rămase și ea cu mîna lipită.

— «Om rău», zise aurarul, «desfă-ne! ce glume proaste faci?» Ionică stete ca bătut cu cuie și nu putea să se miște din loc.

Aurarul strigă atunci după ucenici. Aceștia veniră numai decît cu toții, dar care cum se apropia de maestrul lor

rămâneă ca ținuit. Ucenicii începură să înjure, să țipe și să strige nevoie mare.

În clipa aceasta intră și cerșitorul, pe care-l întâlnise Ionică în pădure și care îi dăruise oul. «He, he! strigă el, «ce veseli oameni!» Apoi întorcându-se către aurar zise: «ce dai acum, de voie bună, pentru rața de aur?» — «Dau zece lei», răspunse aurarul. Bucuria sărmanului Ionică! Cerșitorul însă, care, în adevăr eră vrăjitor, zise: «Aurarule, ești un mișel. Tu știi foarte bine, cât e vrednică rața de aur, dă două mii de lei și rața e a ta, și atunci tu, femeia și ucenicii tăi veți fi liberi!»

La început aurarul se împotrivi, văzând însă, că altfel nu pot scăpa și că ucenicii încep a murmură, n'a avut încotro. Cerșitorul atinse rața și într'o clipă, toată ceata fû liberă. Aurarul plăti lui Ionică două mii de lei și-și luă rața. Ucenicii plecară iarăși la lucrul lor, iar cerșitorul se făcû nevăzut.

Ionică își cumpără mai întâi un pieptar și o căciulă, apoi fericit și vesel, se întoarce în satul său. Atunci își putură zidi o casă nouă și necazurile încetară.

MOȘUL.

ORBUL

Un orb sta cu capul ridicat în razele blândului soare de primăvară. Căldura lor îi străbăteau membrele, și strălucirea lor pătrundea în se catele izvoare de lumină ale feței sale, ațintită spre ele.

O, tu neînțeleasă mare de lumină! esclamă el, o, tu minunea a tot puternicei ființe, care te-a plăsmuit și care te conduce pe pompoasa ta cale! Din tine se revarsă, cu îmbelșugare, veșnică viață și căldură, și nici odată nu seacă puterea ta. Cât de mare trebuie să fie acela, care te-a creat!

Așa vorbi omul orb, vorbirea lui o auzi un altul, care sta lângă el, și îl surprinseră vorbele orbului. — Cum poți tu admira steaua zilei și nu o vezi? — îl întrebă el.

— Tocmai de aceea, prietinul meu, — îi răspunse orbul. — Decând

lumina ochilor mei s'a întunecat și nu mai văd cu ei strălucirea soarelui, ea locuiește în sufletul meu. Și de câteori o simț aproape, ea răsare în mine și-mi luminează interiorul. Iar voi o priviți numai cu ochii trupului, ca toate lucrurile cari le vedeți în fiecare zi !

Trandafirul.

Pagubă, zise un băiat tatălui său, că trandafirul, dacă a înflorit, nu produce și fructe ; el s'ar arăta astfel recunoscător naturei vara, pentru frumosul timp al înfloririi sale în primăvară. Tu ai zis că el este floarea nevinovăției și bucuriei ; atunci ar fi și simbolul recunoștinței.

Tatăl răspunse : N'aduce el spre podoaba primăverii toată frumuseța sa ? Și pentru roua și raza de soare, care cade asupra lui de sus, el aduce aerului jertfă delicată sa mireasmă, și, făcut pentru primăvară, el moare împreună cu ea. — Iubite copil, delicata recunoștință nevăzută e cea mai frumoasă ; și nevinovăția cum ar putea fi nerecunoscătoare ?

(Din Parabolele lui Fr A Krummacher.)

M. STRĂJANU.

VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA

XII. Libretul de la casa de economie.

Din acest moment liniștea și încrederea au revenit în căsuța lor. Ki-ki redobândi veselia de altă dată. Într-o zi Simion se întoarse din oraș mai vesel ca ori când.

Am câștigat zise el. Societatea va despăgubi, casa va fi rezidită și îndată ce clădirea va fi isprăvită voi redeschide restaurantul în condițiuni mai bune de cum fusese.

Atunci Ki-ki, care auzise, a întrebat :

— Ki-ki o să fie pe tabloul cel mare ?

— Da, zise Simion îmbrățișându-l cu dragoste. Vei fi și acum ca și mai înainte. Pe lângă aceasta de oare ce mi-ai scăpat viața de două ori, nu voi mai fi stăpânul ci tatăl tău.

Ki-ki rămase o clipă uimit și ridicând mâinile către cer zise :

— Atunci stăpânul va fi tată la Ki-ki.

Și cum toți îi răspundeau afirmativ, într'un avânt de bucurie nebună se dădu de două ori peste cap plângând și râzând tot deodată. Apoi bătă din palme repetând :

Eu am tată alb, eu am tată alb !

În aceeaș zi Simion luă pe mătușa Ana de o parte și îi zise :

— Mai e un lucru de care n'am îndrăznit încă să te întreb. S'a putut scoate cufărașul în care erau închiși banii mei și care în cea mai mare parte erau hârtii.

— Oh nu, răspunse bătrâna, focul a nimicit totul.

— Atunci dar cum ai putut să previi la toate nevoile ? Credeam...

— De asta să nu te gândești, știi că mi-a plăcut în totdeauna economia.

Nimic nu mi se pare mai nimerit decât casa de economie unde se poate depune o sumă cât de mică.

Totdeauna mi-a plăcut să strâng. Am avut destule economii când sosiseși și am adăogat și altele în acești doi ani. Ceea ce am luat pe vinul, fructele și legumele din livada mea și pe care ai ținut cu orice preț să le plătești, făcu o sumă rotunjoară.

Cu aceasta nu numai că m'am ajutat a întâmpina toate cheltuelile, ba chiar să dau și oare cari despăgubiri sărmanilor noștri servitori, cărora li se arsesse și rufe și hainele.

— Prin urmare tot dumatăle îți datorez și aceasta,—zise el cu o voce plină de emoție !

Ai fost îngerul nostru păzitor, mătușă Ană, ai alinat cele din urmă clipe ale sărmanei mele neveste, ai crescut copilul meu și prevederea d-tale ne scapă de o grozavă nenorocire... Ce aş putea face ? Cum aş putea să te răsplătesc pentru toate acestea ?

— Un singur lucru îți cer numai. Să te ții de făgăduiala ce mi-ai făcut-o mie și Marioarii.

— Această făgăduială o voi ține-o și de acum înainte, ținta mea va fi «voiește și vei putea».

Cinci-spre-zece zile mai târziu, restaurantul «La micul arap» își deschidea din nou porțile vechilor săi clienți.

Clădirea avea o înfățișare frumoasă, cu zidurile sale zugrăvite din nou, cu odăile bine împărțite. Nu era om care să nu vie să vadă pe micul arap, care scăpase viața lui Simion și în acest chip se măria și numărul mușterilor.

Vechii cunoscuți însă se plâneau de Ki-ki, că nu le mai făcea salaturi și strâmbături ca altădată.

Iar el silindu-se de a fi băiat așezat le spunea tuturor că el nu se mai numește Ki-ki ci *Ion*, că are tată alb și nu se poate să se mai joace ca arapii.

Și de oarece spunând acestea își dădea ochii peste cap de nu i se mai vedea de cât albul ochilor, toată lumea se prăpădea de râs plângând mulțumită.

Incheiere.

Patru ani mai târziu, după întâmplările ce le-am povestit, orașul se afla sub lovitura unei emoțiuni adânci. Partea de jos a orașelului adevărat mahalaua care era udată de un râuleț, a fost inundată. O creștere neașteptată a apelor a făcut să se ridice deasupra înălțimii obișnuite.

O uzină, două mori de apă și multe case fură inundate. Ca în totdeauna în asemenea împrejurări au fost scene dureroase. Femei cerând ajutor, bărbați trecând peste piedici de necrezut pentru a-și scăpa copii.

Pe acoperișul unei căsuți, pe care apa începuse s'o cuprindă, se refugiaseră un bătrân, o femeie și doi copilași.

O barcă le veni într'ajutor, dar tocmai când salvatorii au încercat să pătrundă în locuința pentru a ajunge la cei nenorociți, au găsit scara ruptă până la înălțimea primului etaj.

Cum să ajungă până la acei ce voiau să-i scape? Nu aveau nici o scară la îndemână și cum locuința era acum slăbită la temelie, gata-gata să se scufunde, nimeni nu îndrăznea primejdioasa scăpare.

Totuși clipele, cari treceau erau prețioase. Bătrânul se rugă să-l lase să moară uumai să-i scape fiica și cei doi nepoței.

Cei cari de departe vedeau această nenorocire, erau cuprinși de groază și de milă.

Deodată un tânăr arap sări într'o barcă luând cu sine și o frânghie lungă. Lopătarii mânăru cu grăbire și într'o clipă au ajuns pe ceilalți salvatori. Înainte ca barca să se fi oprit, tânărul arap cu o mișcare repede și îndemănată asvârli un capăt al frânghiei acelor ce așteptau dela dânsul tot ajutorul.

— Iute legați-o de horn. Femeia l-a înțeles. E tânără și nu se gândește decât la pericolul ce amenință viața scumpilor ei copii. Abia e legată frânghia și arapul iute ca o săgeată se repezi și ajuns pe acoperișul casei.

— Trebuie să ne grăbim, căci apa crește mereu, iar zidurile trosnesc.

Dar curajul și simțul de datorie al arapului dete de rușine pe ceilalți.

Un marinar, la rândul său prinde frânghia, ca să-l ajute.

Cu ajutorul frânghiei și a celor cari îi susțin li se întind brațele. Femeia și copiii sunt dați în barcă. Dar bătrânul e greoiu. Atunci arapul îl ia pe umeri și coboară ajutat de ceilalți, cari tremură de îndrăzneala lui și siguranța lor.

Cât de mare e pericolul! El simțise clătînându-se casa tocmai când era cu povara pe umeri.

— La larg, la larg, strigă el și de abia se depărtară, când casa se prăbuși cu putere în valuri.

Se zvonise în tot orașul fapta aceasta curajoasă.

Fiecare se întreabă cine e eroul, iar cei ce cunoșteau lucrul mai bine răspundeau : E Ioan, fiul de suflet al lui Simion.

Era în adevăr vechea noastră cunoștință Ki-ki și curajosul băiat nu era la prima încercare. Deși avea atunci abia 18 ani, el făcuse mai multe fapte de acestea, astfel că era destul de bine cunoscut în oraș.

Ion, căruia nimeni nu-i mai zicea Ki-ki — nume de câne după mătușa Ana — pierduse obiceiul de a mai vorbi rău. Învățase carte și câștigase instrucția necesară unui mic neguțător.

Simion după câțiva ani avea de gând să-i lase lui restaurantul, iar până atunci se purta ca și când ar fi fost copilul său și acesta îi dădea toate mulțumirile ce le poate dori un tată dela fiul său.

Simion nu mai căzuse jertfă patimii sale, care îl făcuse să piardă avutul, sănătatea, respectul și dragostea copilei sale... Chiar dacă a fost ispitit vre-odată, a știut să lupte învingând, punând astfel în practică ținta sa: «voiește și vei putea.»

Mătușa Ana n'a mai îmbătrânit. E veșnic aceiaș. Se pare că munca fără preget o întinereste. Se duce, vine, supraveghează totul ca și odinioară. Ea e și pentru Ion acum tot mătușa Ana și nu e de temut că bătrâna fată singură și fără rude va fi lipsită vreodată de iubire.

Ea e iubită de toți ca și o mamă, iar devotamentul său e răsplătit cu prisosință prin dragostea tuturor acelor ce au devenit copiii săi.

Cât despre Marioara e o gospodină desăvârșită. Bună și blândă, știe cu toate acestea să se facă ascultată.

Simion i-a strâns o zestre bunicică și nu doar că n'are pețitori, dar tuturor le-a spus :

— Sunt atât de fericită lângă scumpul meu tată și iubita mea mătușă încât nu vreau încă să mă mărit. Vom vedea mai târziu.

Se zice că Simion ar fi pus pe calea dreaptă și pe doi lucrători, părinți de familie, cari se lăsau duși de necumpătare.

Le-a povestit trista sa întâmplare și le-a dovedit prin el însuși că prin voință poți învinge orice patimă.

Ei au urmat pilda lui Simion luând și ei deviza : *voiește și vei putea*.
(M. du Meynieu).

ELENA C. MOISIL.

FILOSOFUL TALES

Unul din cei șapte mari filosofi ai Greciei antice a fost Tales. El s'a născut în orașul Milet de pe țărmul Asiei Mici, în ținutul ionic, în anul întâi din a 36-a olimpiada. De fel se trăgea din Fenicia, și era fiul lui Agenor.

Părinții săi având o mare ură în contra tiranilor, care tratau rău pe locuitori, au plecat din Fenicia și se așezară în Milet.

El fu cel d'întăiu care a meritat numele de înțelept, căci a fost fondatorul școalei și începătorul filosofiei, care mai în urmă luă numele de «iònică», după numele țării în care se născuse.

Tales petrecu o parte din viața sa prin dregătorii și după ce ocupă cu vrednicie toate demnitățile în stat, fiind stăpânit de o deosebită dorință de a cunoaște fenomenele din natură, părăsi afacerile publice, și după obiceiul vechilor înțelepți, în urma mai multor călătorii prin Creta și Fenicia, se duse în Egipt unde științele pe atunci erau în floare.

Acolo petrecu mai mulți ani, ocupându-se cu știința și stând în cele mai apropiate legături cu preoții, care posedau cele mai mari cunoștințe și cu chipul acesta află dela dânșii misterele religiunii lor, apoi studiază mai cu deosebire geometria și astronomia, în care se distinse foarte mult. El învață mai în urmă chiar pe învățătorii săi metoda de a măsura exact piramidele Egiptului, care se văd și astăzi.

Tales nu lipsiă niciodată de lângă învățătorii săi. Toate învățăturile și le-a câștigat mai mult prin experiențe și prin profunde meditații asupra lucrurilor din natură.

Acest filosof avea un spirit foarte ager, vorbea puțin și gândea mult; neîngrijia folosul său personal și era foarte însuflețit pentru înălțarea patriei sale.

După întoarcerea sa din Egipt la Milet trăi în mare singurătate și nu se gândea la altceva decât la contemplarea corpurilor cerești. Marea lui dragoste pentru înțelepciune, pentru filosofie, îl făcu să iubească liniștea mai mult decât grijile și neodihna.

Într-o zi trecând niște oameni din Milet pe lângă insula Creta, se învoiră să cumpere dela niște pescari tot ce era să prinză cu mreja, pe care o aruncase în mare. Pescarii trăgând mreaja afară scoaseră și un triped de aur pe care

se zice că Elena, fiica lui Menelau, la întoarcerea sa dela Troia, l-ar fi aruncat în mare, din cauza unei vechi preziceri de care își aduse aminte.

La vederea acelui triped, străinii și pescarii se luară la ceartă, care din ei au dreptul să stăpânească tripedul. De această ceartă se interesară și câteva orașe, luând unele partea unora, altele al celorlalte.

Fiindcă nu se puteau înțelege în nici un mod, era să se facă chiar un războiu, dar în urmă se învoiră a face cum va hotărî oraculul.

Trimiseră deci la vestitul oracul dela Delfi, pe care întrebându-l li se răspunse, că acel triped trebuie dat celui d'întâi dintre filosofi.

Atunci numai decât merșeră să-l dea lui Tales, însă el îl trimise lui Bias. Acesta îl trimise și el la altul și acesta la un altul până când cel din urmă îl trimise lui Solon. Solon însă zise că nimeni pe lume nu este mai înțelept decât un zeu: prin urmare tripedul fu trimis la Delfi și se consacră zeului Apollon.

Într'o zi niște tineri desmeteci din Milet îi spuseră că știința lui este nefolositoare, pentru că îl lasă să trăiască în sărăcie.

Tales voi să-le arate că dacă filosofii nu strângeau avuții mari o făceau asta dintr'un curat dispreț pentru bunurile pământești.

Regelui Cres i-a dat sfaturi cum să abată râul Halys. Deasemenea împărți anul în 365 de zile și prevesti întunecimea de soare din anul 585 a. Chr. Tot el a susținut că pământul e rotund.

Să spună că acest filosof, prin observațiunile sale astronomice, ar fi prevăzut că anul avea să fie roditor, și că odată ar fi cumpărat de timpuriu toate roadele măslinilor din împrejurimile Miletului.

Recolta fu în adevăr foarte bogată și Tales trase un profit destul de mare din această întreprindere.

Însă el, fiind un om cu totul lipsit de lăcomia după averi, vesti pe toți negustorii din Milet și le împărți tot folosul câștigat de pe vinderea maslinelor.

Tales obișnuia să mulțumească zeilor pentru trei lucruri: I) Pentru că s'a născut om cu judecată sau cuvântător, iar nu animal; II) că s'a născut bărbat iar nu femeie și al III-lea pentru că era elin și nu barbar (străin).

El credea, că lumea se întocmise așa cum o vedem de către o ființă superioară, care nu avea nici început și care nu va avea nici sfârșit.

Tales este cel dintâiu dintre filosofi care susținea că sufletul e nemuritor,

Intr'o zi veni la el un om și-l întrebă dacă oamenii pot ascunde faptele lor înaintea zeilor, Tales îi răspunse: Nici cugetele noastre cele mai ascunse nu pot rămâne necunoscute zeilor.

Tales zicea, că lucrul cel mai mare din lume este locul sau spațiul pentru că el le cuprinde pe toate; că lucrul cel mai tare este necesitatea, căci ea le biruește pe toate; că cel mai iute este spiritul pentru că el într'o clipă străbate universul; că cel mai înțelept este timpul pentru că el dă pe față toate tainele, și că cel mai dulce și mai plăcut lucru este de a-și împlini dorințele.

El repetă adesea că pentru a vorbi mult nu este lipsă de spirit.

Că omul este dator a-și aduce aminte de o potrivă de prietenii săi, și de cei prezenți și de cei absenți.

Că se cuvine a da ajutor părinților.

Că nimic nu e mai rău de cât a vedea un tiran îmbătrânit la putere.

Că nu se cade a face ceea ce noi criticăm la alții.

Că adevărata fericire constă întru a se bucura de o sănătate perfectă, a avea o avere potrivită și a nu trăi în neștiință.

Acest filosof credea că nimic nu era mai anevoe decât

a se cunoaște omul pe sine. Aceasta îl făcu să propovăduască frumoasa învățătură, care era scrisă în aur pe o tablă și se păstra în templul lui Appolon: *Cunoaște-te pe tine însuși*, și din această cauză este numărat printre cei șapte filosofi ai Greciei antice.

Se spune că la adânci bătrânețe s'a rugat într-o zi de un servitor al său să-l ducă pe o targă de lemn ca să privească luptele în amfiteatru. Priveliștea îi cauză o așa de mare mișcare sufletească în cât muri fără veste acolo privind la lupte.

A trăit 92 ani. Locuitorii Miletului îi făcură o înmormântare pompoasă și mai târziu îi ridicară o statuie,

DUM. C. RUNCANU.

PETRECERE NOCTURNA

— «Ah! ce bine ne merge! Ah! ce fericiți ne simțim noi, când oamenii dorm noaptea! Dacă n'ar conțeni nici odată cu munca lor, unde ne-ar rămâneă nouă timp și loc pentru desfătările noastre?» — Așa vorbeă un șoricel către greeri și greerii fluerau cu glasul lor puternic, ca să se adune toți cărăbușii și toate goangele, care locuiesc cu o deosebită plăcere în locuințele omenеști.

— «Da, adevăr spui tu» — zise o furnică — «atâta grămezi mari de dulcețuri și de alte bunătăți înghit oamenii ăștia, de ce să nu avem și noi partea noastră?»

— «Toată ziua mănâncă!» — zise alta — «pentruca să nu ne rămână și nouă măcar o mică făcămitură, scutură prin casă, spală și freacă în toate părțile! Strâng toate rămășițele, le acoper bine și să feresc de noi, ca să nu găsim nimic! Bietele de noi!»

— «Tăceți proastelor, tocmai așa de rău nu trăim noi! Destul, încă prea destul ne rămâne prin toate părțile!» — strigă o babă grasă de libarcă, care tocmai

veneà cu o mare ceatà de pușori, la adunarea nocturnă. «Sunt atâți oameni negligenți și atâtea servitoare leneșe, care ne lasă în toate colțurile câte o fărămitură, varsă câte o picătură, uită să acopere oalele pline cu lapte sau cu alte bunătăți și noi din toate lingem câte nițel. Dar ian ascultați să vă povestesc o poveste frumoasă despre traiul nostru cel vesel și îndestulat:»

— «Când se face noapte și oamenii sting luminările din casele lor, atunci noi scoatem binișor boturile și privim cu ochii noștri cei mici și strălucitori printre crăpăturile scândurilor și a zidurilor, unde petrecem peste zi cu familia noastră. Cu dor așteptăm să se facă liniște în casă, căci din toate părțile ne vine un miros dulce. Mai cu seamă în pivniță, în bucătărie și în sufragerie ne merge minunat de bine! Trebuie deci să fim foarte mulțumitoare oamenilor celor milostivi!»

— «Eu cred că bunul Dumnezeu a creat oamenii numai pentru noi, micile creaturi, ca să putem trăi în fericire și veselie!» — strigă un ștregar mic de pui de libarcă.

— Ah! numai asta n'o cred!» — șopti un șoricel, — «pe tatăl meu, pentru că în noaptea trecută a ros la o bucățică de slănină, l'au prins și l'au omorât! Cât s'a văitat și cât a plâns sârmanul, dar de scăpare n'a fost vorbă, Oamenii n'au milă, n'au inimă! sunt adevărați tirani!»

— «Nu mai vorbi de lucruri triste, — zise din nou puiul de libarcă — eu sunt în totdeauna vesel și sburdalnic și îmi merge bine de tot! Hai mamă, spune înainte povestea, ca să audă toți, de chefurile și de năzdraveniile noastre!»

— «Ascultați copii începù bătrâna libarcă, când dorm oamenii, atunci începe dreptul și puterea noastră. Dacă ne-ar vedeà ce iute ne adunăm, de sigur i-ar cuprinde sila și scârba! Mii de ființe mici și mari, fiecare își găsește plăcerea sa aici. Sosesc greerii, care sunt lăutarii noștrii la nunți și la petreceri, șoarecii sunt judecătorii, care șad

mândrii, cu mustățile lor cele lungi, la masă și să sfătuesc și dau judecata lor.

Cățeii babei, urechelnițele, scolopendrele și alte asemenea lighioane vin în mare număr, căci și ei iubesc, tot ca și noi, umezeala și grăsimile, din vasele nespălate.

Ce-am mai răs într'o noapte ! O armată întreagă de furnici intraseră într'o oală cu miere și nici una n'a mai putut ieși ; toți și-au găsit aci o moarte dulce ! Mult se supără oamenii de astfel de glume. Sau dacă se uită vr'un șoricel prea adânc într'o oală, neacoperită, cu lapte și cade înăuntru. A doua zi, ce mai ceartă mănâncă biata servitoare și ce rău îmi pare, când o aud suspinând, din pitu-lușul meu. Atunci mă hotărâsc, drept răsplată, că în noaptea viitoare să-i dau binișor o dulce sărutare. Noi avem o casă într'o grădină mare, acolo este societatea mult mai aleasă decât în casele cele mici, din străzile înguste. Tot felul de musafiri vin la noi, tot soiul de cărăbuși și de alte insecte, care caută să petreacă în locuințele oamenilor ».

Povestea ta este prea frumoasă și am să o spun la toți prietenii mei, ca să fim mai mulți și alaiul mai mare !

«Așa să faci, grierică dragă, îmi place de tine căci ești vesel, cânti frumos și sări ca un nebun. Vino la noapte, să facem o petrecere, cum nu s'a mai pomenit în lume ! Pentru noi, miclele creațiuni, este o adevărată fericire, că avem mai multe picioare decât oamenii cei mari și putem să alergăm mai iute, când ne amenință vr'o primejdie ! »

«Dar, veți întreba dragi copii de unde am aflat eu această poveste despre baba libarcă » ?

Uite într'o bună dimineată mi-a povestit'o pisicuța mea, care nu putea dormi toată noaptea de gălăgia lighioanelor.

Servitoarea lăsase iarăși vasele nespălate, așa că mii de musafiri nepoftiți au petrecut în bucătăria mea. Am răs la început, dar la sfârșit mi-a fost groază și m'am hotărât să nimicesc această societate scârboasă, din casa mea. În sara viitoare am stâns toate lumânările și după câțva timp am

intrat repede cu o lumânare aprinsă din nou în bucătărie dar ce-mi văzură ochii mei !.Cete de nenumărate lighioane, cari se grăbeau, simțind lumina, să se ascundă prin toate colțurile. Pisica mea, a spus adevăr. De atunci, nici odată n'au mai rămas vasele murdare peste noapte. Toate crăpăturile prin pereți și podele le-am umplut mai întâi cu praf de insecte și apoi le-am închis cu var. Așa am stârpit nepoftiții musafiri, care s'au dus în alt loc unde au mai multă liniște. De sigur s'au supărat, dar eu sunt foarte veselă, că nu mai văd nici una din aceste ființe necurate.

Știți dragi copii, ce ne-a spus bunul meu învățător, când eram la școală ? Ne-a spus, că Dumnezeu a creat ființele aceste mici și supărătoare, pentru ca să avem în totdeauna grijă, să ținem locuințele și corpul nostru curat căci altfel sănătatea noastră ar fi în pericol.

TUȘA TILDA.

UN RAMAȘAG

— Mă prind că da, zisei eu.

— Mă prind că nu, răspunse vărul meu.

— Ai să vezi tu.

— N'am să te las să faci așa nebunie.

— Câtă grijă !... Zi mai bine că vrei să mă împedici să mă urc pe vârful ăsta, pentru că ți-e rușine ca o fată să facă ceea ce tu nu ești în stare să faci.

— Eu nu sunt în stare ? ha ! ha ! ha ! m'aș urcă și mai sus, dacă aș vrea.

— Haida de ! un urs ca tine !

Aceste cuvinte loviră pe Costică drept în față ca un biciu.

— Ei bine, pe ce te prinzi ? adăugă el furios mai roșu decât un mac.

— Pe nimic, nu vreau să pățești ceva ; nu zău, tu nu ești făcut să te urci pe munți.

— Crezi ! ei bine, sunt așa de încredințat că am să câștig încât pentru nimicul tău, mă prind pe moneda mea de cinci lei, pe care mi-a dat-o tata.

— Uite un rămășag care-mi place ! răspunse ea batjocoritoare, știu

că o să-ți meargă bine dacă o să câștigi, lucru ce mirare însă de ne-crezut.

Fără să mai răspundă ceva Costică se desbracă de haina, care l-ar fi putut împedica și armat de o bâță mare, începui să urce stâncile prăpăstioase.

— Vrei să te lauzi, zisei eu batjocoritor spre a-l face și mai dârz ; dar n'ai să mergi până la capăt.

Departe de a bănuî cursa, el se opri ca să-mi spuie :

— Pentru-că fetele nu sunt de bună credință, — am să hotărâsc durata urcușului meu — și adăugă arătându-mi un buchet de flori albe ca zăpada — vrei să fie al tău buchetul acela de albumelă care spân-zură deasupra prăpastiei ?

— Bine, vreau și ai să mi-l asvârli de acolo, așa am să știu că nu m'ai înșelat.

— Ne-am înțeles.

Izbândiam, șiretenia mea reușise pe deplin căci — mărturisesc — n'aveam deloc poftă să mă cațăr pe vârfurile munților unde ne duseseră părinții să petrecem câteva săptămâni din vacanța mare ; dar aveam dorința nebună să am câteva flori de acelea mici și nobile care se cheamă albumela sau floarea Reginei, care au forma unei stele și par a fi făcute din zăpadă strălucitoare.

Din nefericire, ca și cum s'ar pune la adăpost de mâna nimicitoare a omului, ele nu cresc decât în locuri unde nu poți ajunge ușor ; le place să-și desvăluie corolele lor catifelate, pe stâncile cele mai sterpe. Așa că, cu părerea de rău de a nu ajunge la ele, dorința mea de a le avea creștea din ce în ce mai mult.

În loc de a mă gândi la un șiretlic, aș fi putut să rog pe vărul meu să-mi culeagă câteva ; însă el era puțin cavaler și mai ales nu-i plăcea să facă exerciții și să se obosească.

Grăsimea lui, de care adesea îmi băteam joc, îl făcea trândav și leneș. Trebuia să-l atac la partea lui slabă, care era vanitatea și încă-pățânarea. Eră de ajuns să-i spui că nu e în stare să facă un lucru pentru care nu l-ai fi putut hotărî cu nici o rugăciune, îndată însă ce-l contraziceai făcea cu ușurință.

Ah ! știam eu cine mi-eră Costică, cu care trăiam de altfel cam cu cânele cu pisica, deși nu ne puteam lipsi unul de altul.

Prin urmare îmi părea bine că în curând voi putea avea albumela frumoasă pe care o voi păstra-o și voi arăta-o ca trofeu din călătoria mea, la întoarcere, amicelor mele, care nu văzuseră decât de cele artificiale, făcute din pânză ordinară și împodobind pălăriile noastre.

Îmi făcusem chiar planul să le povestesc următoarea legendă poetică :

«Eră o dată o fată cu chipul atât de frumos, cu inima atât de curată, cu sufletul atât de nobil că toți o iubeau, dar nici unul nu eră vrednic de dânsa. Într-o zi muri fata și fû îngropată pe vârful muntelui în mijlocul zăpezilor. Îndată înflori pe mormântul ei o floare curată ca sufletul moartei, o floare albă, cea mai frumoasă dintre toate: albul-mela!

Tot gândindu-mă la asta, urmăream cu privirea pe vârul meu, care înainta cu greu în sus pe stâncile prăpăstioase, alunecând mereu din pricina frunzișoarelor de brad care se strânseseră prin adâncituri.

Nu putea să se sprijine decât pe câteva colțuri și nu se putea agăța decât ici și colea de câteva rădăcini de arbori, încolăcite ca niște șerpi.

Deși eră departe îl auziam cum respira din greu, și începea să-mi pară rău că i-am dat o sarcină atât de obositoare, numai ca să-mi fac gustul.

De data asta, fără răutate, înduioșată îi strigai:

— Costică dragă, dă-te jos, te rog, e prea obositor. Văd acum că poți să ajungi la capăt, ai câștigat prinsoarea.

Dar rugăciunea mea fu zadarnică — era mai încăpățânat decât un catâr — și-mi răspunse abia suflând:

— Nu, nu, am să merg până las fârșit, chiar de-ar fi să-mi rup gâtul.

În fine, după câțva timp care mi se părû grozav de lung, după sforțări dureroase, ajunse la țintă și — tremurând din tot corpul îl văzui sprijinindu-se de un brad mic, pe când cu mâna liberă rupea albul-mela și o asvârli la picioarele mele.

Cu câtă grabă o ridicai de jos, cu câtă admirație examinai floarea cea frumoasă care pare a fi făcută din catifea albă și a cărei dulce atingere mă fermeca!

Căutam să găsesc în petalele ei asemănarea cu laba leului și din care cauză botaniștii i-au dat numele de *Leontopodium*, adică picior de leu. *Leontopodium alpinum* este va să zică numele științific cu care aveam de gând să sperii pe prietenele mele.

Adâncită astfel în contemplarea mea, uitasem puțin pe vârul meu, socotind de altfel că îndeplinise partea grea și periculoasă a întreprinderii și că nu mai avea decât să coboare încetinel să se bucure de triumful lui, fericit că a câștigat o prinsoare, de care mă foloseam eu, cea care perdusem.

Drept răplată, eram hotărâtă să-i trag la laude și chiar, drept recunoștință îmi luasem însărcinarea să răspândesc cât mai mult faima isprăvii lui.

În sfârșit tocmai voiam să ridic ochii ca să văd unde eră, când îl auzii strigând de la vre-o cinci metri de-asupra capului meu!

— Viorico, am câștigat prinsoarea !

— Da, și eu...

Nu apucaai să sfârșesc... când îl văzui lunecând, căutând disperat să se agațe cu mâinile lui obosite și sgâriate, în sfârșit dând drumul și căzând greu aproape de locul unde-l priviam aiurită.

Strigătul meu de spaimă răspunse zgomotului căderii sale și rămăsei înmărmurită în fața bietului băiat, nemișcat, cu fața la pământ.

Crezând că-i mort, în desperarea mea mărită și mai mult prin remușcarea mea, îmi pierdui mințile și nu știam ce să fac, neîndrăznind să-l las singur și simțind nevoia să dau cât mai curând de veste părinților de groaznica nenorocire.

Deodată îmi veni în minte că poate nu-i decât leșinat. Atunci, luându-mi inima în dinți, mă apropiai, îngenunchiai lângă el și cercai să-i văd fața ; dar mă speriai și mai mult de sângele care-i țâșnea din rana ce avea în frunte.

În sfârșit, gemetele mele, atingerea mânilor mele de corpul lui îl treziră din toropeală. Își deschise pleoapele pe jumătate, și se uită la mine pierdut.

— Vezi, am câștigat prinsoarea.

— Dragul meu Costică, suspinai eu, ai să mă ierți tu vreodată că te-am împins la nebunia asta, ca o proastă ce sunt ?

— Nu am nimic să-ți iert, murmură el, eu sunt un idiot, un urs, aveai dreptate să-mi zici așa.

După o scurtă odihnă, adăugă :

— Acuma, trebuie să te liniștești, nu crede că sunt greu rănit. Du-te de spune acasă să vie să mă ia. Sunt prea zdrobit ca să pot merge.

Plecai alergând și trebui să povestesc cum se petrecuseră lucrurile, fără să încerc a mă desvinovăți față de părinții noștri îngrijați, care se mirau cum de s'a încumetat Costică să se urce pe munte, el așa de puțin obișnuit cu așa exerciții. Văzură că eram vinovată, dar nu eră momentul ca să mă certe după cum meritam. Trebuia, mai întâiu de toate, să se ocupe de jertfa lăcomiei mele.

Câțiva din familie veniră repede cu mine la locul nenorocirii și Costică fu transportat acasă, unde i se dete îngrijirile necesare.

După cum prevăzuse el, nu avea nimic grav, adică nu-și frânsese nici o mână, nici un picior, nu se lovise rău nicăierea. Dar fu silit să stea culcat mai multe zile căci fruntea, cu care se lovise de un colț ascuțit de stâncă îl durea îngrozitor.

Fu așa de gentil în suferința lui că-mi ascunse durerile sale, când mă vedea așa de îndurerată și copleșită de remușcări, dar ceea ce nu-mi

putu ascunde mai târziu, fu urma rănii care rămase pentru mine ca o imputare vecinică.

Lui nu-i părea de loc rău, ba chiar câteodată glumea mai ales când îmi scria câte o scrisoare iscăind Costică «Insemnatul», zicând că e foarte mândru de împrejurarea care-i deduse prilejul să-și arate voinicia.

(M. RIBOULET).

AURELIA STEFĂNESCU.

HENRIC IV-lea ȘI ȚĂRANUL

Regele Henric al IV-lea rătăcit într'o pădure, întâlnește un țăran pe care îl rugă să-l scoată din acele locuri incurcate. Pe drum țăranul, neștiind cu cine vorbește zise regelui: «domnule, d-voastră de bună samă că sunteți unul din ofițerii regelui; eu nu l-am văzut niciodată; n'aș putea, prin stăruința d-voastră să-l văd și eu astăzi?»

— «Foarte lesne», — zise Henric, — «după ce vom sosi, tu să stai la dreapta mea și să bagi de seamă, la cea care va sta cu pălăria pe cap; acela să știi, că este regele.»

Sosiți la locul de întâlnire, curtenii, pe cari lipsa regelui îi îngrijase, se înghesuiră să-l salute, cu pălăria în mână.

Henric, care era încă tot însoțit de țăran, și care sta cu pălăria pe cap, se întoarce spre el și îi zise:

— «Ei bine, acum vezi care este regele?»

— «Pe legea mea» — zise țăranul, trebuie să fie unul din noi amândoi, căci numai noi, suntem cu pălăria pe cap.

Din franțuzește

TEODOR I. DUMITRESCU.

DUMNEZEU E REGE!

Contele Filip de Hessa își făcea într'una din zile obișnuitele-i plimbări pe câmpie. Bine-i ședeă! Pe un cal în spume, cu sabia în mână, cu platoșa-i pe piept, era însoțit numai de garda sa.

O furtună năprasnică se iscă atunci când călăreții ajunseră într'o pădure, un bubuit înfundat se auzi și apoi o flacără și o puternică zguduitură înaintea contelui, — cuprinseseră un bătrân stejar și-l sfărâmară.

Speriat înspumatul cal căzu pe genunchi, iar contele cu fața la pământ se sbătea îngrozitor.

— «Dar totuși e noroc că nu v'ați rănit, Domnul meu — îi zise unul

din tovarășii săi, care se apropiaseră de el. Nici o nenorocire nu ați avut de suferit.»

Atunci se sculă blândul conte, ridică mâna spre cer și exclamă : «De ce mă numiți domn ? Acel ce-l sus, Acela-i Domnul. El e un rege blând și a trecut în furtună prin fața noastră.»

(Heinrich Caspari).

JUNIOR.

Ghicitoare.

Intre toți șerpii din lume
Am eu unul cunoscut,
Fără samăn, fără nume
Și'n iuțeală ne'ntrecut.
Cât de iute sboară dânsul
Să-mi închipuesc nu pot
Căci omoară 'ntr'o clipită
Cal cu călăreț cu tot.
Lui îi place să trăiască
Sus pe piscuri, — și pe loc.
Poate face orice casă
Toată pară, toată foc.
El sdrobește-un arbor mare
Ca p'un pai suflat de vânt
Căci pe dânsul să-l înfrunte
Nu-i putere pe pământ.
Glasul lui așa-i de groaznic
Încât tremură de el
Omul cel mai tare'n fire
Intocmai ca un mișel.
Acest monstru niciodată
Nu-i de nime fugărit
Și când moare în foc moare
Și de moare — a murit.

G. C.

Altă Ghicitoare.

Ce apare în moment de două ori, în minut odată și în an niciodată?

G. C.

CAUZE MICI, EFECTE MARI.

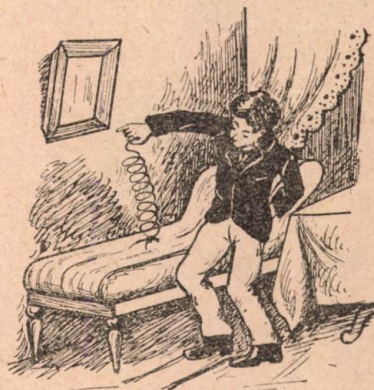
1

2

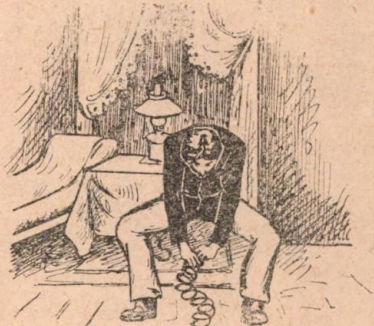
3

4

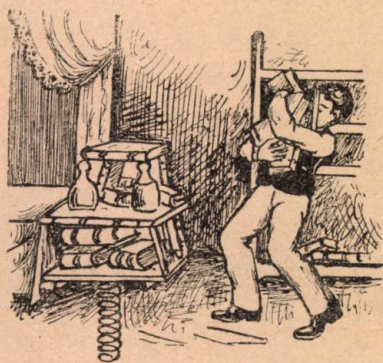
5

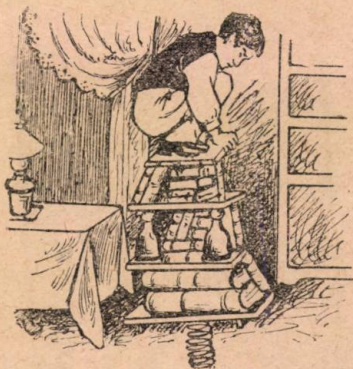
6

7

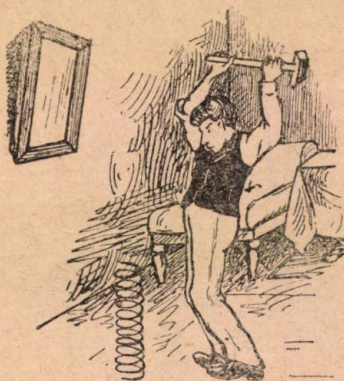
8

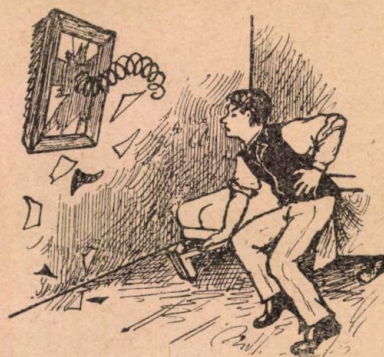
9

10

11

12